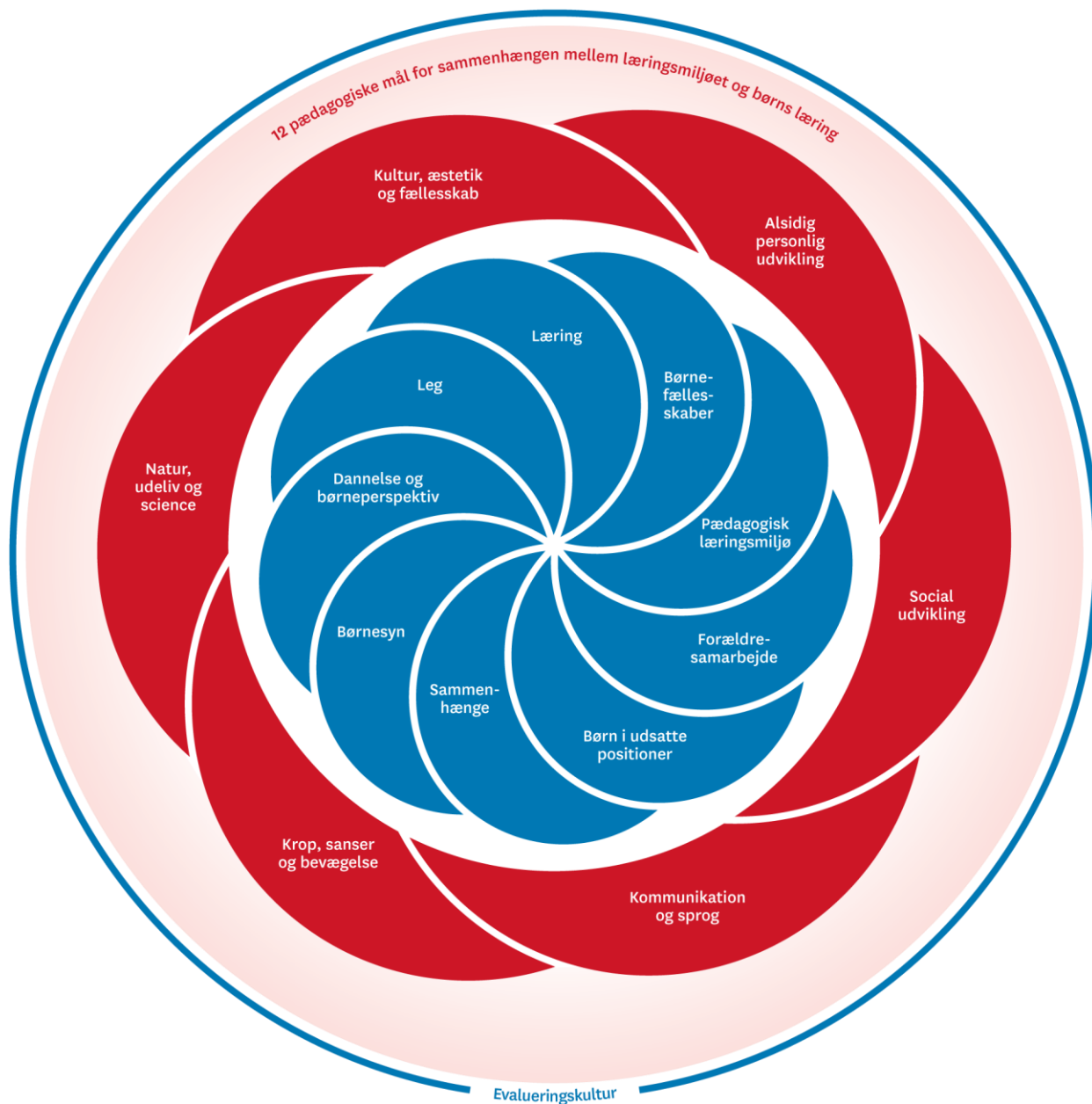

Pædagogisk læreplan for Børnehaven Søløven 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

De pædagogiske læreplaner

Hvem er vi?

Børnehaven Søløven er placeret i landsbyen Sparkær, 14 km vest for Viborg.

Vi er en aldersopdelt børnehave, men arbejder ofte med pædagogiske aktiviteter op tværs af aldersgrupperne.

Vi er en del af Sparkær SDI, som betyder, at vi hører sammen med skolen, og har fællesledelse med Mønsted skole.

- *Udvikle og styrke børns relationer til hinanden, samt fremme deres sproglige kompetencer og generelle sundhed.*
- *At skabe et omsorgsfuldt miljø, med fokus på nærvær og relationskompetente voksne, der giver børnene den bedste forudsætning for udvikling. Når det er på plads, kan vi skabe et trygt læringsmiljø der har fokus på det enkelte barns ressourcer, kompetencer og behov. Med andre ord. Zone for nærmeste udvikling*
- *Skabe viden og forståelse for sunde kostvaner for både børn og forældre, igennem tæt samarbejde med sundhedsplejen. For os er det vigtigt, at børnene formår at få den rette kost, til dagen, for at give dem den bedste forudsætning for trivsel og indlæring.*

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn:

Vi laver bl.a. sanglege, bevægelseslege, navnegenkendelse og andet med børnene. Igennem sanglege, rækker børnene hånden op, hvis de har en sang de gerne vil synge, eller en leg de gerne vil lege. Så her er det børnenes lyst der driver værket. De bliver mødt af anerkendende voksne, der med det samme er klar til at gribe den bold, børnene kaster op til dem.

De får dermed også medbestemmelse i, hvad der skal ske, når vi alle samles.

Dannelse og børneperspektiv:

En del af dannelsen forekommer når vi f.eks. går på toilet. Her lærer børnene at vente på tur og ikke snyde foran hinanden i køen. Tålmodighed og hensyn til hinanden bliver her sat i spil hos det enkelte barn.

Et andet eksempel kan være:

Pædagogen sidder med mellemgruppen og siger: Hvor synes I vi skal spise henne i dag?

Børnene melder ind, at nogle vil gerne sidde ude, andre vil gerne sidde inde og nogle vil gerne sidde på badeværelse.

pædagogen giver nu mulighed for at børnene kan vælge, mellem udenfor og indenfor.

Nu kan børnene så stemme om, om de skal spise ude og inde, og det der er flest der stemmer for, er det sted de skal sidde og spise.

Det er generelt i de hverdagssituationer hvor børnene hjælper til. Kan gå i garderoben og tage noget bestemt tøj på. Når de hjælper med at handle ind til et pædagogisk måltid eller når de hjælper med at dække bord. Her bruger vi "Dagens hjælper" som hjælper med at dække bord og sætte madkasserne frem. Noget vi oplever, har en stor værdi for det enkelte barn at blive valgt til.

Leg:

Fra børnehaven åbner om morgenen, er vi opmærksomme på, at der allerede der, inviteres til leg i børnehaven. Vi sætter ting frem på bordene, som børnene kan gå direkte til, uden at skulle gøre en masse klar selv.

Personalet i Søløven er meget observante over de lege der foregår på legepladsen når vi er ude. Der bliver afstemt og støttet op, når legen tager en uhensigtsmæssig retning, for derved at kunne blive rettet tilbage, til "god leg".

Samtidig har børnene også medbestemmelse i hvem der kan deltage i legen. Vi hjælper et langt stykke hen ad vejen til at få inddraget de børn der står udenfor en leg til at være med. Men giver samtidig også værdi til en børnegruppe er allerede har en god leg i gang, og som siger nej til at få flere med. Her handler det også om at barnet der ønsker at indgå i en legerelation i en igangværende leg, vil kunne passe ind i gruppen af de børn der er i gang med legen allerede. For ikke at ødelægge den relation de er ved at danne.

Læring:

For at skabe læring for vores børn, tager vi på tur ud af huset, så snart muligheden byder sig. Igennem KLC-portalen, har vi mulighed for at komme til arrangementer med fokus på børns læring, væk fra lokalsamfundet.

Vi prøver at møde børnene på deres nysgerrige niveau og viser interesse, når de opdager noget der forekommer ukendt for dem.

Vi planlægger gåture i både skov og lokalsamfund, for at give børn læring fra forskellige naturområder. Noget de kan relatere til fra deres by, og fra den "vilde" natur, som mange ikke kommer i til hverdag.

Vi laver temaer om kultur, f.eks. indianer tema, som vi kørte med fuld fokus på i 14 dage og kom ind omkring alt indianerne, foretog sig. Lavede prydelser og dragter, mad de spise og de smykker de bar.

Børnefællesskaber:

Et eksempel på vores børnefællesskaber kan ses i de forløb vi laver med børnene. Her dykker vi ned i et emne, hvor vi igennem, musik, sang, leg og kreative fællesskaber, skaber en ramme for læring og fællesskab i børnegruppen. Vi laver sammen med børnene et produkt de kan lære ud fra og tage med videre i deres liv, til gavn for deres udviklingspotentiale.

Helt ned i dagligdags praksis, kan det forekomme ved middagsbordet. Hvor vi i fællesskab taler om den mad vi spiser, hvor det kommer fra, og om nogle kender det fra hjemmet. Dette er med til at skabe dialog blandt børnene omkring de erfaringer de selv har og kan dele med hinanden hvad de ved om det givet emne som bliver bragt op.

Pædagogisk læringsmiljø

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I børnehaven skaber vi læringsmiljøer for børnene gennem hele dagen.

Dette gør vi bl.a. ved at se det enkelte barns potentiale, og være opmærksomme på, at barnet altid gør det bedste det kan.

Derpå kan vi igennem dagligdagen skabe små læringsrum for børnene.

dette sker f.eks. når vi er i garderoben. Det handler ikke om hurtigt at få tøj på, men at barnet er med i hele processen omkring det at tage tøj på, når man skal ud.

Vi lytter til børns oplevelser, erfaringer og viden og deler den i fællesskabet med de andre børn. Da børn oftest lærer fra hinanden.

Samarbejde med forældre om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Søløven er vi opmærksomme på at have et tæt forældresamarbejde. Det sker igennem samtaler om barnets dag når forældrene henter. Indkaldelse til møde, når barnet i længere tid viser mistrivsel, forud for dette, er også samtaler med forældrene når de henter om eftermiddagen.

TOPI-samtaler når barnet ender i gul eller rød.

Samt tværfagligt forum.

Med disse redskaber sikre vi, at barnet altid har den bedste forudsætning for trivsel og dermed også læring.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Når det kommer til læringsmiljøer for børn i udsat position, har vi fokus på nærmeste udviklingszone. Det betyder bl.a. at vi i perioder sammensætter grupper af børn, med samme udviklingsbehov. Det kan være sprog, motorik el.lign.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Det sidste år af børnenes tid i Søløven går med forberedelse til skolen.

Fra august-december, arbejdes der med samhørighed i børnegruppen, for at skabe et fællesfundament for børnene.

Fra slut december til juni laves der tæt samarbejde med Sparkær skole. Her tager Isbjørnene (førskolegruppen) på tur til skolen en gang i ugen. Hver 14. dag hvor de kommer ind og er en del af skolen i en lektion sammen med 0. klasse, og de andre uger i SFO'en, hvor der her arbejdes med førskole opgaver.

f.eks. Hvordan staver man sit navn og andre små opgaver som det enkelte barn kan relatere til.

På denne måde er skolen et trygt miljø, når de skal til at starte i skole. De ved hvad der forventes i timerne og de har kendskab til nogle af de opgaver de vil møde, samt er det kendte voksne der er til stede.

Inddragelse af lokalsamfundet

Som nævnt tidligere, har Søløven et tæt samarbejde med skolen.

Derudover har vi indkøbs muligheder hos den lokale købmand, hvor vi ofte handler vare når vi skal lave mad med børnene.

Her skabes der en god dialog om jord-til-bord og hvor de forskellige ting stammer fra. På denne måde bliver købmanden et indirekte aktiv til børns læring.

Derudover samarbejder vi med den lokale spejderhytte, hvor vi har mulighed for at tage på tur, i skovområdet omkring hytten, her kommer børnene tæt på naturen og kommer i kontakt med ting mange af dem normalt ikke vil i fritiden.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Børnehaven Søløven er ikke den største børnehave i Viborg kommune. Derfor er det også vigtigt at vi har ekstra fokus på børnemiljø.

Vi har af samme grund funktionsopdelte stuer.

*Vi har **Delfinstuen**, hvor det er muligheder for de børn der gerne vil lege med Barbie, biler eller lave motorik, at udfolde sig.*

*På **Isbjørnestuen**, som også bliver refereret til, som vores ”stille-stue” har børnene mulighed for at sætte sig i rolige omgivelser og læse/kigge i bøger. Her har vi sofa, lænestol og sættestole hvor børnene kan læne sig tilbage.*

I dette rum har vi også vores Lego, hvor børnene kan udfordre nogle af deres kreative sider.

*I vores **Krearum** kan vi tilbyde mange kreative aktiviteter. Mest af alt bliver der tegnet, klippet og klistret meget. Vi har mange remedier, som børnene selv har adgang til, da vi finder det relevant, at børnene selv kan gå til en aktivitet, uden at blive frustreret over, at en voksen ikke altid kan være der, til at hjælpe med det samme.*

***Dukkebogen** er vores rum til rollelege. Her har vi dukker, udklædningstøj og legekøkken. Her får børnene mulighed for at skabe relationer internt, og oftest også sammen med de voksne. Det bliver oftest benyttet i morgentimerne, når børnene lige er ankommet, og har brug for en hyggelig og rolig start på formiddagen med en eller to legekammerater.*

Fællesrummet er vores sidste "aktivitetsrum" i børnehaven. Her spiser vi morgenmad, spiller spil med børnene, eller står i køkkenet og laver mad med dem. Her har børnene frit adgang til puslespil og brætspil de selv kan spille og brætspil de kan spille sammen med voksne.

De seks læreplanstemaer

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer."

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Med udgangspunkt i det enkelte barn, har personalet i børnehaven ansvar for at fremme det barnets udvikling. Det pædagogiske personale i Sølvæn vil i barnets børnehavetid arbejde med udvikling af selvbestemmelse, samt at mærke sig selv i relation til andre børn og andre udefrakommende indtryk.

Det sker både i samspil med voksne og andre børn. Derudover vil det pædagogiske personale også støtte op omkring almindelse, så barnet er klar til at tage i skole, ved udgangen af børnehaven.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Barnets sociale udvikling er en meget essentiel brik i det verdensbillede, vi i fællesskab prøver at skabe. Det er i samspil med andre individer, at vi skaber læringen herom. Vi understøtter dette ved at lave et socialt fundament, hvor børn kan indgå i relationer med andre og spejle sig i hinanden, for derved også at lære at aflæse andres følelser og verdensbillede at kende. Herunder også læren omkring barnet egne følelser og oplevelser har værdi for andre end blot barnet selv.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Barnets selvopfattelse trækker stærke bånd til barnets sproglige kompetencer. Derfor arbejder vi med barnets udvikling af kommunikation. Kommunikation kan komme til udtryk på mange måder. Den kan både være verbal og nonverbal, den kan ske igennem tegning og handlemønstre. Forskningen viser, at barnets sprog har stor betydning for at kunne begå sig på lige fod med andre i folkeskolen, derfor er det vigtigt at man fra en tidlig alder sætter fokus på netop kommunikationen. I Viborg kommune sker dette i samarbejde mellem børnehaven og PPL (Pædagogisk Praksis og Læring).

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Når det kommer til barnets motoriske og sanselige udvikling, gør vi det fordi, at børn i bevægelse er børn i trivsel. Kroppens udvikling, sansernes stimulans samt den kost barnet får, er en af hjørnestenene i barnets generelle trivsel og modtagelse for læring. Der ligger dermed også et ansvar på det pædagogiske personale, om at løfte denne opgave i fællesskab med barnet. På den måde sikres der, at barnet får viden om bl.a. general sundhed, bevægelse og sund kost.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Vi er optaget af at gå på opdagelse i naturen. Sammen med det pædagogiske personale undersøger børnene de ting de finder rundt omkring sig, og får med deres naturlige nysgerrighed til omgivelserne stimuleret mange sanser og udvikler samtidig viden om den verden de vokser op i. Vi tager også på opdagelse i lokalsamfundet, hvor vi går i skoven, tager på gåture ud til markerne, eller blot besøger den lokale skole. Alle steder mødes de af og med voksne der understøtter deres nysgerrighed

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

I Søløven har vi fokus på at børnene oplever og gør sig erfaringer på baggrund af forskellige kulturer. Dette både danske og internationale som dem de ikke møder i hverdagen. Dette gør vi bl.a. ved at skabe et æstetisk læringsrum, hvor barnet får en sanselig oplevelse af den aktuelle kultur igennem udsmykning, mad og musik.

Da vi er et hus præget af flere forskellige nationaliteter, finder vi det meget relevant, at børnene har kendskab til den kultur de og deres kammerater oprinder fra.

Evalueringsskulturr

Vi benytter os i dagligdagen af konstruktiv feedback. Et redskab hvor man stiller sig nysgerrig på ens kollegaes praksis og ageren. Det skal benyttes både når man gør noget der undre en, men også når man ser sin kollega udføre god pædagogisk praksis.

Som helheds evaluering af pædagogiske forløb og benytter vi os af en medarbejder, udviklet model, med afsæt i smtte-modellen. Den indeholder både læreplanstemaerne samt en beskrivelse af hvad man skal forholde sig til under de relevante punkter. Denne kan ses her:
